

Lähtettäjä:

21.8.2023

Kuopion Länsirannan kylät ry, LYT

Vastaanottaja:

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelualue
PL 228, 70101 Kuopio

Jakelu

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas
Kasvatusjohtaja Marika Savukoski
Varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Minna Kari
Varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö Tiina Mikkilä
Kaupungin hallituksen pj Alekski Eskelinen
Kasvun ja oppimisen lautakunnan pj Tuula Savolainen
Kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet
Tilahallintapäällikkö Tarja Hosionaho
Asiakkuuspäällikkö Simo Hiltunen

**LAUSUNTO koskien 22.8.2023 kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksen kohtaa 3:
Von Wrightin vuokrapäiväkodin hankeselvitys: Varhaiskasvatuspalvelut**

Koko Kuopion Länsirannan aluetta tarkasteltuna esitys on sekä positiivinen että negatiivinen. Positiivista on, esitys toisi alueelle kaivattuja päiväkotipaikkoja lisää ja helpottaisi päiväkotijärjestelyjä erityisesti niille perheillä, jotka asuvat Kaislastenlahden läheisyydessä. Sen sijaan Hirvilahti-Kurolanlahti -akselilla oleville perheille kaiken päiväkotitoiminnan keskittäminen Kaislastenlahden toisi kohtuutonta lisäkuormaa pitkien etäisyyksien vuoksi. Kun tuo vaikutus kohdentuu maantieteellisesti vain tietyille alueille, se jättää selkeästi Hirvilahti-Kurolanlahti-Pulkonkoski -alueen perheet eriarvoiseen asemaan muihin Länsirannan alueen asukkaisiin verrattuna. On vaarana, että tuo lisäkuorma ja eriarvoisuus lisää myöhemmin mm. perhetyön tarvetta kunnassa

Selvitys toteaa että Hirvilahden vanhan koulurakennuksen saneeraus selvitystä ei lähde edistämään, mm. koska tarvittavat tilojen muutokset 'edellyttäisivät rakennusluvan ja terveellisyys selvityksen ja koska Hirvilahti ei sijaintinsa vuoksi toisi helpotusta Kaislastenlahden varhaiskasvatustarpeisiin'. Tuo rakennus on Pohjois-Savon vanhin koulurakennus, vuodelta 1883, ja siten sen saneeraus selvitys olisi tässä tilanteessa ollut todella mielenkiintoinen, koska mahdollinen saneeraus olisi ollut myös kulttuurihistoriallisesti arvokas teko, täyttäähän rakennus tänä vuonna 140 vuotta ja on perustuksiltaan ilmeisen terve. Toteutuessaan se toisi konkreettisen esimerkin lapsille siitä, että rakennukset voidaan suunnitella myös kymmentä vuotta pitemmällä perspektiivillä. Saneeraus toteuttaisi sekä puurakentamista että kiertotaloutta parhaimmillaan, onhan vanhan koulun hirret edelleenkin jäljitettävissä ympäröivien tilojen metsäpalstoille.

Kuten mm. kuntalaisillassa 29.3.2023 todettiin, väestöennusteet osuvat harvoin kohdalleen. Tässäkin selvityksessä yhtäältä todetaan, että 'lapsimäärän voimakas lisääntyminen alueella on ollut yllättävää', mutta toisaalla selvityksellä onkin 'tieto Hirvilahden alueen lapsimäärän vähenemisestä'. Kuten von Wrightin koulun yhteydessä on päästy käytännössä toteamaan, palveluiden tarjoaminen kasvattaa alueen vetovoimaisuutta. Jos päiväkotipalvelu Hirvilahdesta lakkautetaan, on vaarana, että tuo päätös näivettäisi myös tämän vireän maaseutualueen toiminta- ja kehittymisedellytykset, mikä siten koskettaa koko kaupunkia.

Esityksen vaikutusten arvioinnissa ei ole paljonkaan huomioitu niiden perheiden ja lasten tilannetta, joilla kuljetusmatkat pitenevät. Negatiivisia vaikutuksia tulee mm. lisääntyneen autoilun ja energian kulutuksen kautta, perheiden yhteisen ajan vähenemisenä, uupumisriskin lisääntymisenä sekä Hirvilahden alueen kehityksen vaarantumisena. On huomioarvoista, että läheskään kaikki vanhemmat eivät käy töissä Kuopiossa, vaan tekevät enenevässä määrin myös etätöitä, mikä lisää Hirvilahden yksikön lakkauttamisen mukanaan tuomaa ympäristökuormaa. Joitakin huomioita näistä on esitetty myös vaikutusarvioinnin liitteessä.

Näihin näkökohtiin nojautuen esitämme, että kasvun ja oppimisen lautakunta selvittäisi vielä asianmukaisella saneerausvelvityksellä sellaisen ratkaisun mahdollisuutta, että päiväkotitoiminta voisi jatkua Hirvilahdessa niin, että lakkauttamisuhasta päästäisiin eroon. Kyse on nykyisellään noin 20 % päiväkodin asiakaspaikoista ja palvelusta, joka on avainasemassa Hirvilahti-Kurolanlahti-Pulkonkoski -alueen elinvoimasta.

Tämän lausunnon yhteyshenkilönä on Anja Lapveteläinen, p. 0405231886, alapinen@gmail.com.

Yhteistyöterveisin,

Kuopion Länsirannan kylät ry:n, LYT, puolesta

Tuomo Eskelinen, pj

Anja Lapveteläinen, varapj

LIITE: kommentoitu vaikuttavuusarviontiasiakirja

Kuopin Länsirannan kylät ry, LYT, osallistuu alueensa koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon eri organisaatioissa. LYT toimii alueensa kylien yhteistyöelimenä Kuopin kaupungin ja sidosryhmien välillä. Kuopion Länsirannan alueeseen kuuluu kuusi kylää: Haminalahti, Rytty, Kaislastenlahti, Lamperila, Niemisjärvi ja Hirvilahti.

Von Wrightin vuokrapäiväkodin hankeselvitys: Varhaiskasvatuspalvelut

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Päätösten vaikutuksia tulee ennakoida, sillä kaupungin tekemät päätökset vaikuttavat suoraan tai välillisesti ihmisiin, ympäristöön, talouteen ja yrityksiin. Ennakoarviointi onnistuu parhaiten kun se liitetään osaksi valmistelu- ja päätöksentekokäytäntöjä.

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- 0 Neutraali vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kaupunginvaltuusto on strategian hyväksymisen yhteydessä päättänyt, että merkittävien päätösten osalta tehdään arviointi siitä, miten asia/päätös vaikuttaa Kuopion uuden strategian toteutumiseen. Kuopion strategia: https://www.kuopio.fi/fi/strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kasvava Kuopio – Kilpailukykyinen yrittäjyyssympäristö – Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju – Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri – Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Vuokrapäiväkoti mahdollistaa lisäpaikkoja alueen varhaiskasvatukseen. Päiväkodin lakkauttaminen Hirvilahdessa vaarantaa mm. Hirvilahden Kyläkaupungin kannattavuutta oleellisesti
2	Hyvinvoiva Kuopio – Aktiivisuuteen innostava arki – Varhainen tuki – Työllistyminen ja toimeentulo – Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	++	Lisäpaikat mahdollistavat varhaiskasvatuksen tarjoamisen lähipalveluna useammille perheille.
3	Resurssiviisas Kuopio – Viisas liikkuminen – Energiatehokkuus ja uusiutuva energia – Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö	-	Vuokrapäiväkoti tuottaa lisäkustannuksia kaupungille.
4	Uudistuva Kuopio – Sujuva ja uudistuva toiminta – Kestävä talous – Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen	++	Suurempi varhaiskasvatusyksikkö on houkuttavampi kelpoisen henkilöstön sekä paremman sijaisten saatavuuden kannalta. Lisäksi suurempi yk-

			sikkö mahdollistaa henkilöstön ammatillisen kehittymisen sekä eri ammattiryhmien keskeisen vertaistuen.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: - Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	++	Suuremmassa yksikössä pystytään turvaamaan lapsille eheä ja tasa-arvoinen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen myös digitalisuutta hyödyntäen.
Johtopäätös ja perustelut: Von Wrightin vuokrapäiväkodin hankinta pienentää varhaiskasvatuksen järjestämisen haasteita alueella, mutta lisää kaupungin kustannuksia olemassaolonsa ajan.			

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja laatuun (esimerkiksi sosiaali- ja terveys-palvelut, koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++	Alueen varhaiskasvatuspalvelut lisääntyvät. Kelpoisen henkilöstön saatavuus vaikuttaa palvelun laatuun.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	++	Lisätila mahdollistaa kaikkien alueen lasten varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen yhdessä yksikössä, josta on luonteva nivelvaihe esi- ja alkuopetukseen.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	0	Pitkät kuljetusmatkat vähentävät perheen omaa yhteistä aikaa ja lisää uusia
4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++	Uudet tilat tarjoavat terveellisen ja turvallisen fyysisen kasvuympäristön.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	0	
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	0	
Johtopäätös ja perustelut Lisätilan hankinta vakauttaa alueen varhaiskasvatuspalvelujen järjestämistä.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenne ratkaisuksista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti

1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	+	Lasten varhaiskasvatusmatkat pääosin lyhenevät alueen lähipalvelun johdosta
2	Maaperään, vesistön ja luonnon moni-muotoisuuteen		
3	Ilmastoön (kaupunginvaltuuston päätös) (kasvihuonekaasu- ja pienhiukkaspäästöt)		Ks. strategiavaikutukset
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätys-asteeseen		Ks. strategiavaikutukset
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön		Ei vaalita arvokasta kulttuuriperintöä
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen		
Johtopäätös ja perustelut			

Tämä pitää paikkaansa vain osalta perheistä, tässä ei ole huomioitu Hirvilahden suunnalta tulevien lasten kulj

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen)	++	Suurempi yksikkö varmistaa henkilöstön vertaistuen sekä toimivamat sijaisjärjestelyt
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	-	Tilakulut lisääntyvät
3	Tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen	++	Tilaratkaisulla on positiivisia vaikutuksia palvelun pedagogiseen laatuun sekä henkilöstön joustavaan käyttöön mm. aukioloaikojen ääripäissä.
Johtopäätös ja perustelut			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kuopion kaupungin kilpailukykyyn	0	
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	0	Hirvilahden kyläkaupan jatkuvuus uhattuna

3	Työpaikkojen muodostumiseen	0	
4	Yritysten kehittämiseen	0	
5	Yritysten työvoiman saantiin	0	
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	
7	Yritysten asiakasvirtaan	0	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	0	
Johtopäätökset ja perustelut			